

Tautininkų Sąjungos

ATVIRAS LAIŠKAS

Lietuvos Respublikos Prezidentei

J.E. Daliai Grybauskaitei

Vilnius, 2017 m. kovo 9 d.

Į LRP kanceliarijos 2017-03-01 raštą Nr. (1D-753)-2D-951

Į LGGRTC 2017-03-02 raštą Nr. 14R-10

Dėl sovietų partizanės Fanios Jocheles–Brancovskajos (Brantsovsky) apdovanojimo „už nuopelnus Lietuvai“ atšaukimo

Jūsų Ekscelencija!

Dėkojame už atsakymą į Tautininkų Sąjungos prašymą atšaukti Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu š.m. Vasario 16-osios proga suteiktą apdovanojimą sovietų partizanei, kurios būrys 1944m. sausio 29 d. sunaikino civilius lietuviško Kaniūkų kaimo gyventojus Pietryčių Lietuvoje (su moterimis ir vaikais !). Tautininkai atkreipė Jūsų Ekscelencijos dėmesį, kad tai neabejotina ir nepateisinama klaida, kurią būtina ištaisyti.

Šiame Asmenų aptarnavimo skyriaus vedėjos vardu pasirašytame atsakyme buvo pateikta nuoroda kreiptis į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą (LGGRTC), kuris pagal savo kompetenciją esą išaiškins aukščiau minėto apdovanojimo motyvus. Tikriausiai atitinkamas nurodymas buvo duotas ir LGGRTC vadovybei, nes jau kitą dieną tautininkai gavo jo direktorės vardu pasirašytą paaiškinimą (raštai pridedami).

Jei šiame LGGRTC paaiškinime (toliau - Paaiškinimas) yra iš tiesų išdėstyti apdovanojimo motyvai ir faktinės aplinkybės, kuriomis rėmėsi Jūsų Ekscelencija, tai čia įvyko kažkoks didelis nesusipratimas ir mes pakartotinai prašome atkreipti į jį dėmesį ir skubiai pašalinti (t.y., atšaukti apdovanojimą).

Iš Paaiškinimo matyti, jog sovietinių partizanų būrys, kurio labai aktyvi dalyvė buvo ir F. Brancovskaja, išties įvykdė senaties neturintį nusikaltimą. Negana to, LGGRTC neneigia šaltinių (t.y. žydų tautybės asmenų memuarų), tvirtinančių, kad ir pati F. Brancovskaja dalyvavo šioje „operacijoje“. Tačiau LGGRTC siūlo šiais šaltiniais nepasitikėti, nes esą sovietų partizanai prikurdavo nebūtų dalykų, siekdami gauti didesnę sovietų valdžios palaikymą. Antai LGGRTC

teigia, kad dalis Kaniūkų gyventojų liko sužeisti, tad esą gal ne visi buvo išžudyti (tačiau juk vis tiek neaišku, koks po to buvo jų likimas!).

Ypatingą nusistebėjimą kelia pateiktas naujas faktas, kad F. Brancovskajos sutuoktinis neabejotinai dalyvavo žudynėse. Net jei F. Brancovskaja pati kaimo vaikų nežudė, tai ji po to gyveno su žudiku (turbūt taip pat dėl noro įtikti sovietiniam režimui ir sulaukti jo malonių).

Ir kur čia nuopelnai Lietuvos Respublikai? Net jei tai tik neįrodyti įtarimai dėl įvykdyto nusikaltimo, tai pats F. Brancovskajos dalyvavimas sovietinių partizanų operacijose ir jos vaidmuo lieka labai kontraversiškas, o šito nuopelnu laikyti niekaip negalima, juolab, kad iš viešai prieinamos videomedžiagos matyti, jog F. Brancovskaja nesigaili ne tik dėl savo sovietinės diversinės veiklos, bet ir dėl paties kaimo „nuraminimo“.

Pagal LGGRTC paaiškinimą išeitų, jog Jūsų Ekscelencija mano, kad nuo šiol esą reikia laikytis „platesnio“ požiūrio ir sovietinių partizanų kovas su nacistais, kaip „išskirtiniu anticivilizaciniu reiškiniu“ reikia pripažinti kova už Vakarų pasaulio vertybes. O tai esą ir yra nuopelnas Lietuvai. Bet pagal šitokią logiką juk reikėtų apdovanoti ir sovietinės „lietuviškosios divizijos“ veteranus ar net Rusijoje gyvenančius karo veteranus (juk jie taip pat kovėsi prieš nacistus, o didelė jų dalis gal net ir nenaikino lietuvių!). Pagal tokį „platesnį“ požiūrį net ir Stalinas kovojo už Vakarų vertybes... Ir kam tada reikėjo boikotuoti „pergalės didžiajame tėvynės kare“ jubiliejaus minėjimą Maskvoje?

Tautininkai visada rėmė Jūsų Ekscelencijos orią ir ryžtingą laikyseną nacionalinio saugumo klausimais. Tikime, kad ir dauguma Lietuvos piliečių gerbia aiškią valstybės vadovės poziciją. Tačiau ši apmaudi klaida, skiriant apdovanojimą okupacinėms struktūroms tarnavusiam asmeniui, kurio vienintelis nuopelnas Lietuvai, kad nėra įrodyta, jog jis padarė karinį nusikaltimą, gali pakirsti ne tik šią pagarbą, bet ir pasitikėjimą.

Jau tarptautiniu mastu pripažintos didėjančios agresyvaus Kremliaus režimo grėsmės, o Lietuvos viešojoje erdvėje siekiama stiprinti Lietuvos piliečių pasiryžimą bei gebėjimus ginti savo šalį, priešintis informacinio karo, kurį dabar vykdo Kremlius, veiksams. Kaip šioje situacijoje atrodys sprendimas dėl sovietų partizanės apdovanojimo? Kokia žinia būtų pasiūsta piliečiams, kas yra laikoma nuopelnais Lietuvos valstybei?

Jei kažkas pataria, kad tokius „apdovanojimu“ bus pagerinti santykiai su Izraeliu, o dabar baiminamasi jog jo atšaukimas pablogins šiuos santykius, tai būtų dar viena klaida. Tarp padorių, jokiais nusikaltimais neįtariamų žydų tikrai galima surasti daug Lietuvai iš tiesų nusipelnusių žmonių. Ir bendradarbiavime mokslo srityje, ir kūrybiniuose darbuose, ir garsinant Lietuvos vardą, jos kultūrą bei istoriją visame pasaulyje.

Tikimės, kad Jūsų Ekscelencija priims teisingą sprendimą ir išliks moraliniu autoritetu Lietuvos piliečių akyse.

Su pagarba,

Pirmininkas Sakalas Gorodeckis